

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 05 października 2026 r.
znak sprawy: DTS.aow.058.3.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 19691

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na pytania zamieszczone w interpelacji poselskiej nr 19691 Pana Piotra Uruskiego, Posła na Sejm RP, w sprawie wyższej konieczności wsparcia rolników, gospodarstw agroturystycznych oraz rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich powiatu leskiego w związku ze spadkiem ruchu turystycznego, proszę o przyjęcie poniższych informacji.

1. *Czy Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi analizuje wpływ spadku ruchu turystycznego na dochody gospodarstw rolnych i agroturystycznych w powiecie leskim?*

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie posiada danych dotyczących dochodów gospodarstw rolnych i agroturystycznych w powiecie leskim. W związku z powyższym nie dokonuje analizy wpływ spadku ruchu turystycznego na ich wysokość.

2. *Czy Ministerstwo planuje uruchomienie dodatkowych instrumentów wsparcia dla gospodarstw rolnych, które prowadzą agroturystykę lub inną działalność związaną z obsługą ruchu turystycznego?*

Wsparcie udzielane rolnikom w ramach budżetu krajowego, tzw. pomoc krajowa, udzielona jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Obecnie nie ma programów pomocowych oraz nie są prowadzone prace nad nowymi programami pomocy umożliwiającymi udzielenie wsparcia producentom rolnym prowadzącym gospodarstwa agroturystyczne w związku ze spadkiem ruchu turystycznego.

Prace takie nie są także prowadzone w odniesieniu do wsparcia możliwego w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (PS WPR 2023-2027) z tym, że w ramach PS WPR takie wsparcie gospodarstw rolnych prowadzących agroturystykę już jest dostępne w ramach podejścia LEADER, o czym szerzej w dalszych częściach odpowiedzi.

Instrumenty wsparcia dostępne w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 mają charakter rozwojowy i inwestycyjny. Ich celem jest m.in. wspieranie trwałego rozwoju gospodarstw rolnych, wzmacnianie ich konkurencyjności, poprawa struktury dochodów poprzez inwestycje oraz wspieranie dywersyfikacji działalności rolniczej, w tym rozwoju usług pozarolniczych na obszarach wiejskich.

3. Czy możliwe jest zwiększenie dostępności środków na dywersyfikację działalności gospodarstw rolnych na obszarach szczególnie uzależnionych od turystyki?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi konsekwentnie podejmuje działania ukierunkowane na wzmacnianie ekonomiczne rodzinnych gospodarstw rolnych oraz tworzenie warunków do ich dalszego rozwoju, w tym poprzez wspieranie dywersyfikacji źródeł dochodów i rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. Działania te mają szczególne znaczenie na obszarach, na których możliwości uzyskiwania dochodów są silnie uzależnione od specyfiki lokalnej gospodarki, w tym od działalności turystycznej.

W ramach wdrażania Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 Ministerstwo na bieżąco analizuje zarówno przebieg realizacji poszczególnych instrumentów wsparcia, jak i zgłaszane potrzeby rolników oraz mieszkańców obszarów wiejskich. W zależności od zidentyfikowanych potrzeb, poziomu zainteresowania poszczególnymi formami wsparcia oraz dostępności

środków finansowych podejmowane są działania zmierzające do jak najbardziej efektywnego wykorzystania środków Planu, w tym – w uzasadnionych przypadkach – poprzez dokonywanie odpowiednich realokacji.

Jednocześnie, równolegle z wdrażaniem PS WPR 2023–2027, prowadzone są prace programowe dotyczące kształtu i założeń przyszłej perspektywy finansowej Unii Europejskiej. Jednym z istotnych kierunków tych prac jest zapewnienie odpowiednich warunków dla dalszego rozwoju obszarów wiejskich, w tym wspierania przedsiębiorczości, dywersyfikacji działalności i tworzenia dodatkowych, stabilnych źródeł dochodów dla rodzin rolniczych.

MRiRW będzie zatem nadal podejmowało działania służące jak najlepszemu ukierunkowaniu dostępnych instrumentów i środków finansowych na potrzeby rodzinnych gospodarstw rolnych i obszarów wiejskich, z uwzględnieniem możliwości wynikających zarówno z obecnej, jak i przyszłej perspektywy finansowej UE.

Komisja Europejska zaproponowała w ramach wieloletnich ram finansowych (WRF) na lata 2028-2034 uproszczenie struktury budżetu UE poprzez zmniejszenie działów (z siedmiu do czterech):

Dział 1. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna, rolnictwo, dobrobyt obszarów wiejskich i morskich oraz bezpieczeństwo

Dział 2. Konkurencyjność, dobrobyt i bezpieczeństwo

Dział 3. Globalny wymiar Europy

Dział 4. Administracja

Najważniejsza zmiana dotyczy działu 1, który obejmuje m.in. spójność, Wspólną Politykę Rolną, Wspólną Politykę Rybołówstwa, które dotychczas były ujęte w dwóch osobnych działach WRF. W konsekwencji szereg programów i komponentów WRF pogrupowano w jeden fundusz, który będzie wdrażany w oparciu o Plany Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (PPKR). Będzie to dokument, w którym ma być ujęta nie tylko obecna polityka spójności, ale również Wspólna Polityka Rolna oraz Wspólna Polityka Rybołówstwa. Dodatkowo finansowanie PPKR ma obejmować również np. Społeczny Fundusz Klimatyczny.

4. Czy Ministerstwo rozważa dodatkowe wsparcie dla gospodarstw prowadzących sprzedaż bezpośrednią, rolniczy handel detaliczny oraz krótkie łańcuchy dostaw?

W dniu 1 października 2026 r. rozpoczął się nabór wniosków w ramach interwencji

I. 10.6.1 „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja)

– w gospodarstwie” z Planu Strategicznego WPR 2023-2027. Szczegółowe informacje dotyczące ww. interwencji znajdują się w punkcie 8 C.

Resort rolnictwa podejmuje różne działania na rzecz wspierania rozwoju gospodarstw rolnych produkujących żywność na rynki lokalne, wzmocnienia ich roli i ekonomicznej stabilności, m.in. poprzez wdrażanie w przepisach prawa żywnościowego ułatwień dotyczących produkcji i wprowadzania na rynek żywności na małą i średnią skalę.

Aktualnie produkcja żywności w Polsce w gospodarstwach rolnych i jej wprowadzanie na rynek, w zakresie „krótkich łańcuchów dostaw” (KŁD), zgodnie z przepisami z zakresu bezpieczeństwa żywności, może odbywać się w ramach następujących form działalności:

- 1) sprzedaż bezpośrednia,
- 2) dostawy bezpośrednie,
- 3) rolniczy handel detaliczny,
- 4) działalność marginalna, lokalna i ograniczona.

W zakresie kompetencji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi przepisy krajowe dotyczące ww. KŁD były dotychczas wielokrotnie zmieniane i są na bieżąco analizowane m.in. w przypadku zgłaszania wniosków i uwag ze strony krajowych organizacji rolniczych, organizacji branżowych czy samych producentów, a także w sytuacji wprowadzenia zmian przepisów Unii Europejskiej, na podstawie których państwa członkowskie UE mają możliwość uregulowania warunków prowadzenia takich działalności.

Aktualnie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzone są prace legislacyjne nad wprowadzeniem kolejnych ułatwień, ulepszeniem i aktualizacją przepisów krajowych z zakresu bezpieczeństwa żywności odnoszących się do ww. działalności: sprzedaż bezpośrednia i działalność marginalna, lokalna i ograniczona.

Proponowane zmiany dostosowują obowiązujące przepisy do realiów funkcjonowania producentów na rynku spożywczym i uwzględniają postulaty producentów żywności działających w ramach KŁD.

Projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do sprzedaży bezpośredniej został ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod numerem 345 oraz udostępniony na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji.

Natomiast projekt rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków uznania działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej został ujęty w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod nr 328 i również został udostępniony na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji.

Należy podkreślić, że ww. projekty rozporządzeń zawierają przepisy techniczne, w związku z tym będą podlegały notyfikacji Komisji Europejskiej i innym państwom członkowskim UE, które będą mogły zgłaszać do nich uwagi i komentarze. W związku z powyższym ostateczne brzmienie nowelizowanych przepisów może różnić się od pierwotnie zaproponowanych.

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzone są prace nad przygotowaniem nowego instrumentu wsparcia w ramach PS WPR 2023–2027. Celem planowanej interwencji jest zwiększenie odporności gospodarstw rolnych na ryzyka związane ze zmianami klimatycznymi, wzrostem kosztów energii oraz sytuacją rynkową.

Komitet Monitorujący PS WPR przyjął uchwałę¹ przewidującą wprowadzenie interwencji I.10.16 „Inwestycje wspierające odporność gospodarstw rolnych”. W ramach tej interwencji planowane jest uruchomienie kilku zakresów wsparcia. Jednym z nich jest dofinansowanie przedsięwzięć związanych z dywersyfikacją źródeł dochodów gospodarstw rolnych oraz rozwojem lokalnych kanałów sprzedaży. W ramach tego zakresu przewiduje się możliwość dofinansowania zakupu automatów do sprzedaży produktów pochodzących z własnego gospodarstwa.

¹ Uchwała Nr 159 Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 z 27 sierpnia 2026 r.

5. *Czy w ramach dostępnych programów możliwe jest zwiększenie wsparcia dla lokalnego przetwórstwa produktów rolnych, w szczególności małych i rodzinnych przetwórci?*

Poza obecnie trwającym naborem dla tzw. małego przetwórstwa, wsparcie dla sektora mikro- małych i średnich przedsiębiorstw, w tym firm rodzinnych, było przedmiotem naboru, który został przeprowadzony we wrześniu br. Alokacja przewidziana na sfinansowanie naboru wynosiła 624 mln złotych. Wsparcie dotyczyło modernizacji zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych (obszar A). Ponadto, w ramach obszaru B pomoc skierowana była na inwestycje w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów ekologicznych.

Stąd, MRiRW dostrzega szczególne znaczenie lokalnego przetwórstwa dla wzmacniania pozycji ekonomicznej rodzinnych gospodarstw rolnych, ponieważ umożliwia ono zwiększanie wartości dodanej produktów rolnych, tworzenie dodatkowych źródeł dochodów oraz skracanie łańcuchów dostaw. Dlatego też Ministerstwo dąży do jak najlepszego wykorzystania dostępnych instrumentów wsparcia, tak aby sprzyjały one rozwojowi gospodarstw oraz przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.

Potrzeby w tym zakresie będą również brane pod uwagę przy kształtowaniu rozwiązań dotyczących przyszłego wsparcia w perspektywie finansowej na lata 2028-2034, tak aby tworzyć możliwie korzystne warunki dla rozwoju lokalnego przetwórstwa i zwiększania udziału rodzinnych gospodarstw rolnych w wartości wytwarzanych produktów.

6. *Czy Ministerstwo planuje działania promujące połączenie turystyki wiejskiej z lokalną produkcją żywności, tak aby zwiększyć dochody gospodarstw rolnych i lokalnych producentów?*

Sukces polskiego rolnictwa, przetwórstwa i handlu w dużej mierze jest możliwy dzięki systematycznie i skutecznie prowadzonym działaniom informacyjno-promocyjnym realizowanym zarówno w kraju, jak i zagranicą. Stąd jednym z priorytetowych zadań resortu rolnictwa jest budowanie marki polskiej żywności wysokiej jakości, w tym regionalnej, tradycyjnej i ekologicznej, na krajowych, europejskich i światowych rynkach zbytu.

Działania promocyjne prowadzone przez MRiRW na rynku krajowym mają na uwadze intensyfikację zainteresowania konsumentów krajowymi produktami rolno-spożywczymi i obierają sobie za cel zwiększanie rozpoznawalności i budowanie silnej marki polskich produktów żywnościowych. Pod jednym parasolowym hasłem „Kupuj świadomie” prowadzone są działania informacyjno-edukacyjne dotyczące m.in. oznaczenia PRODUKT POLSKI, rolnictwa ekologicznego, znaku Poznaj Dobrą Żywność oraz unijnych znaków jakości: Chroniona Nazwa Pochodzenia, Chronione Oznaczenie Geograficzne i Gwarantowana Tradycyjna Specjalność.

Równolegle Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi od lat prowadziło kampanię promocyjną, która pokazywała polską wieś jako atrakcyjne miejsce turystyczne, oraz zachęcała rolników do rozwijania działalności w zakresie agroturystyki i turystyki wiejskiej. Kampania zwracała uwagę na bogatą ofertę polskiej wsi, podkreślała jej walory krajobrazowe, kulturowe i kulinarne. Kreowała wizerunek obszarów wiejskich jako turystycznego rynku oferującego zróżnicowane i całoroczne atrakcje. Budowała wśród odbiorców świadomość, że polska wieś to idealny wybór dla wszystkich, którzy cenią sobie kontakt z naturą. Celem kampanii w obszarze komunikacji do ogółu społeczeństwa było zwiększenie zainteresowania Polaków odpoczynkiem na wsi, zdefiniowanie agroturystyki jako odpoczynku blisko pięknej natury, podczas którego można „przeżyć i doświadczać” zgodnie ze swoimi oczekiwaniami oraz wzrost zainteresowania ofertą po sezonie wysokim (jesienią i zimą). W komunikacji do rolników zachęcaliśmy do podjęcia decyzji o założeniu agroturystyki w swoim gospodarstwie, o poszerzeniu zakresu działalności agroturystyki oraz zwracaliśmy uwagę na większą spójność społeczną na wsi i odradzanie się lokalnych tradycji (np. rzemiosło, kuchnia regionalna).

Ponadto w 2026 r. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi było współorganizatorem wydarzenia w Kielcach pn. Targi Turystyki Wiejskiej i Aktywnego Wypoczynku AGRO & Active TRAVEL. Oprócz zaprezentowania zróżnicowanej oferty turystyki wiejskiej, wydarzenie było również okazją do promocji dziedzictwa kulturowego regionów, lokalnych tradycji, sztuki oraz produktów regionalnych i kulinarnych, ukazujących potencjał polskiej wsi jako miejsca rozwoju społecznego, gospodarczego i turystycznego.

7. *Czy możliwe jest stworzenie specjalnego programu lub naboru skierowanego do gospodarstw z terenów górskich i podgórskich, których dochody są szczególnie zależne od sezonowego ruchu turystycznego?*

W ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 co do zasady nie przewidziano odrębnego instrumentu wsparcia dedykowanego wyłącznie gospodarstwom położonym na terenach górskich i podgórskich, w szczególności ze względu na ich zależność od sezonowego ruchu turystycznego.

Nie oznacza to jednak, że gospodarstwa z tych terenów pozostają poza systemem wsparcia. Rolnicy oraz mieszkańcy obszarów wiejskich z terenów górskich i podgórskich mogą korzystać z szeregu instrumentów PS WPR 2023–2027, zgodnie z warunkami określonymi dla poszczególnych interwencji i prowadzonych naborów wniosków. Instrumenty te służą m.in. wzmocnieniu dochodów gospodarstw, poprawie ich konkurencyjności, wspieraniu inwestycji oraz rozwojowi działalności na obszarach wiejskich.

Informacje o aktualnie dostępnych możliwościach wsparcia i terminach naborów są publikowane w harmonogramie naborów wniosków w ramach PS WPR 2023–2027 <https://www.gov.pl/web/arimr/harmonogram-naborow-wnioskow-ps-wpr-na-lata-2023-2027>. MRiRW dąży do tego, aby dostępne instrumenty pozwalały odpowiadać na zróżnicowane potrzeby rodzinnych gospodarstw rolnych i mieszkańców obszarów wiejskich, w tym również tych prowadzących działalność w szczególnych warunkach terenów górskich i podgórskich.

8. *Jakie środki z Planu Strategicznego WPR 2023–2027 mogą obecnie zostać wykorzystane przez mieszkańców powiatu leskiego na rozwój agroturystyki, przetwórstwa, sprzedaży bezpośredniej i działalności pozarolniczej?*

- A. Możliwości wsparcia działalności związanej z turystyką wiejską przewidziano w ramach interwencji LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność. Wsparcie może obejmować podejmowanie i rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej, a także rozwój pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych, w tym tworzenie lub rozwijanie gospodarstw agroturystycznych.

W przypadku podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne oraz tworzenia gospodarstw agroturystycznych wsparcie

może być udzielane w formie ryczałtu do wysokości 150 tys. zł. W przypadku rozwijania pozarolniczej działalności gospodarczej oraz rozwoju gospodarstw agroturystycznych pomoc może mieć formę refundacji kosztów kwalifikowalnych do wysokości 500 tys. zł. Intensywność wsparcia może wynosić do 65% kosztów kwalifikowalnych, a w przypadku operacji dotyczących rozwoju pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych – do 85% kosztów kwalifikowalnych.

Zakres wsparcia dostępnego na danym obszarze oraz wysokość pomocy na poszczególne operacje zależą od potrzeb zdiagnozowanych przez lokalną społeczność i zapisów właściwej Lokalnej Strategii Rozwoju. Informacje dotyczące naborów ogłaszanych przez poszczególne lokalne grupy działania publikowane są na stronach internetowych samorządów województw.

- B. Ponadto w ramach PS WPR 2023–2027 realizowana jest interwencja I.10.10 „Infrastruktura na obszarach wiejskich oraz wdrożenie koncepcji inteligentnych wsi”, obejmująca m.in. Obszar B „Inteligentna wieś”. Wsparcie w tym zakresie dotyczy inwestycji infrastrukturalnych odpowiadających na zdiagnozowane potrzeby społeczności lokalnych i wykorzystujących nowoczesne technologie oraz innowacyjne rozwiązania.

Realizowane przedsięwzięcia mogą służyć w szczególności poprawie jakości życia mieszkańców, podniesieniu jakości i dostępności usług publicznych, ograniczaniu niekorzystnych trendów demograficznych, zwiększeniu zatrudnienia i mobilności mieszkańców, przeciwdziałaniu wykluczeniu cyfrowemu, ochronie środowiska i klimatu oraz zwiększeniu atrakcyjności miejscowości. Wsparcie powinno odpowiadać na konkretny, istotny problem występujący na danym obszarze i wykorzystywać lokalne zasoby oraz potencjał społeczności.

Beneficjentami wsparcia mogą być gminy lub ich związki. Pomoc jest przyznawana w formie refundacji części kosztów kwalifikowalnych, w wysokości od 30% do 75% kosztów kwalifikowalnych operacji. Limit pomocy wynosi 10 mln zł na operację, przy czym planowana wysokość kosztów kwalifikujących się do wsparcia musi przekraczać 1,5 mln zł. Termin realizacji operacji nie może przekroczyć 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznaniu pomocy.

Rozpoczęły się pierwsze nabory wniosków w ramach Obszaru B „Inteligentna wieś”, za których przeprowadzenie odpowiadają samorządy województw.

Obecnie trwają również prace nad kształtem nowego programowania po 2027 r. W ramach Planów Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (PPKR) przewiduje się kontynuację wsparcia m.in. działań służących poprawie jakości życia mieszkańców obszarów wiejskich oraz ich rozwojowi społeczno-gospodarczemu.

- C. Istnieją możliwości wspierania rozwoju lokalnego przetwórstwa produktów rolnych, w tym w szczególności małych i rodzinnych przetwórni. Działania te mają na celu zwiększenie udziału rolników w kolejnych etapach łańcucha żywnościowego, wzrost wartości dodanej wytwarzanych produktów oraz rozwój krótkich łańcuchów dostaw, dzięki którym żywność trafia do konsumentów z pominięciem części pośredników.

Kluczowym instrumentem w tym zakresie jest interwencja I.10.6.1 „Rozwój współpracy w ramach łańcucha wartości (dotacja) – w gospodarstwie” PS WPR 2023-2027. Wsparcie skierowane jest do rolników oraz mikroprzedsiębiorców prowadzących lub podejmujących działalność w zakresie przetwarzania produktów rolnych, w tym w formie rolniczego handlu detalicznego (RHD), działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MOL) lub działalności gospodarczej opartej na przetwarzaniu produktów pochodzących z własnego gospodarstwa.

Pomoc obejmuje szeroki zakres inwestycji niezbędnych do prowadzenia i rozwoju małego przetwórstwa. Środki mogą zostać przeznaczone m.in. na budowę, przebudowę i modernizację pomieszczeń przeznaczonych do przetwarzania żywności, zakup maszyn, urządzeń i wyposażenia technologicznego, a także na tworzenie magazynów, chłodni czy linii pakujących. Wsparcie przewidziano również na rozwiązania zwiększające efektywność energetyczną i ograniczające wpływ działalności na środowisko, takie jak instalacje fotowoltaiczne, magazyny energii, pompy ciepła czy systemy odzysku ciepła. Finansowane mogą być także inwestycje w cyfryzację, w tym zakup oprogramowania do zarządzania produkcją i sprzedażą oraz rozwój sprzedaży internetowej.

Wysokość wsparcia została dostosowana do skali prowadzonej działalności. W przypadku rolników rozwijających działalność w ramach RHD, MOL lub rozpoczynających działalność gospodarczą pomoc udzielana jest w formie płatności ryczałtowej w wysokości 30 tys. zł, 60 tys. zł albo 120 tys. zł, przy czym może ona pokryć do 65% kosztów kwalifikowalnych operacji. Z kolei mikroprzedsiębiorcy prowadzący działalność przetwórczą mogą ubiegać się o refundację kosztów kwalifikowalnych do wysokości 500 tys. zł. Takie rozwiązanie pozwala zarówno na realizację niewielkich inwestycji rodzinnych gospodarstw, jak i na dalszy rozwój funkcjonujących już lokalnych zakładów przetwórczych. Skala pomocy oraz szeroki katalog kosztów kwalifikowalnych stwarzają realne możliwości rozwoju lokalnych marek żywnościowych, wzmacniania pozycji ekonomicznej gospodarstw rolnych oraz dalszego skracania łańcuchów dostaw żywności.

Nabór wniosków w ramach tej interwencji odbędzie się w terminie od 1 października do 2 listopada 2026 r., a budżet przeznaczony na realizację wsparcia wynosi 51 mln euro. Instrument ten stanowi kontynuację działań realizowanych wcześniej w ramach PROW 2014-2020 oraz KPO i odpowiada na potrzeby rolników zainteresowanych zwiększaniem dochodów poprzez przetwarzanie własnych surowców oraz sprzedaż produktów o wyższej wartości dodanej.

- D. W odniesieniu do rolniczego handlu detalicznego w ramach PS WPR 2023–2027 funkcjonuje interwencja I.10.5 „Rozwój małych gospodarstw”, skierowana do rolników posiadających gospodarstwa o wielkości ekonomicznej poniżej 25 tys. euro.

Wsparcie może obejmować operacje związane z rozpoczynaniem działalności w zakresie wprowadzania produktów na rynek w ramach krótkich łańcuchów dostaw, w tym rolniczego handlu detalicznego, sprzedaży bezpośredniej oraz dostaw bezpośrednich.

Pomoc może dotyczyć zarówno inwestycji materialnych, takich jak zakup maszyn, urządzeń i wyposażenia służących produkcji, przygotowaniu produktów do sprzedaży lub ich przetwarzaniu, a także budowa lub modernizacja pomieszczeń, jak również inwestycji niematerialnych,

np. zakupu oprogramowania, licencji lub innych rozwiązań wspierających prowadzenie i rozwój działalności.

W przypadku gospodarstw rozpoczynających działalność w zakresie krótkich łańcuchów dostaw wysokość wsparcia wynosi 120 tys. zł, przy intensywności pomocy do 85% kosztów operacji. Wsparcie ma służyć zwiększeniu orientacji rynkowej małych gospodarstw oraz wzrostowi wartości sprzedaży produktów wytwarzanych lub przetwarzanych w gospodarstwie

- E. Ponadto uprzejmie informuję, że w obecnej perspektywie finansowej istnieje możliwość skorzystania ze środków programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 przez m.in. przedsiębiorców. W programie Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 (FEP 2021-2027) wsparcie przedsiębiorczości jest skoncentrowane przede wszystkim w Priorytecie FEPK.01 „Konkurencyjna i Cyfrowa Gospodarka”, ale przedsiębiorcy mogą korzystać również ze wsparcia w innych priorytetach.

Na stronie internetowej <https://funduszeue.podkarpackie.pl/> znajduje się Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027. Dodatkowe informacje można uzyskać w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego. Jednocześnie zwracam uwagę, iż MRiRW nie jest Instytucją Zarządzającą dla tego programu.

9. *Czy Ministerstwo posiada dane dotyczące wykorzystania tych instrumentów przez mieszkańców powiatu leskiego i województwa podkarpackiego?*

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dysponuje ogólnymi danymi dotyczącymi realizacji interwencji PS WPR 2023-2027, natomiast szczegółowe dane, w tym w ujęciu terytorialnym, są gromadzone przez podmioty odpowiedzialne za wdrażanie poszczególnych instrumentów, w szczególności ARiMR, samorządy województw i lokalne grupy działania.

10. *Czy Ministerstwo jest gotowe, we współpracy z samorządem województwa podkarpackiego oraz lokalnymi grupami działania, przygotować pakiet działań na rzecz dywersyfikacji dochodów mieszkańców bieszczadzskich obszarów wiejskich?*

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest gotowe do współpracy i na bieżąco współpracuje ze wszystkimi instytucjami i podmiotami, które podejmują działania na

rzecz wsparcia rozwoju obszarów wiejskich. Ponadto wszelkie działania programowe i legislacyjne są konsultowane w ramach uzgodnień, konsultacji oraz opiniowania.

11. Czy Ministerstwo planuje działania na rzecz rozwoju turystyki kulinarnej i produktów lokalnych jako dodatkowego źródła dochodów dla gospodarstw rolnych?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dostrzega potencjał turystyki kulinarnej oraz produktów związanych z lokalnym dziedzictwem kulinarnym jako elementu dywersyfikacji dochodów gospodarstw rolnych. W tym zakresie prowadzone są m.in. działania promocyjne dotyczące produktów regionalnych, tradycyjnych oraz turystyki na obszarach wiejskich. Planowana jest również organizacja Targów Turystyki Wiejskiej i Aktywnego Wypoczynku AGRO & Active TRAVEL, o których wspomniano w pkt. 6.

12. Czy możliwe jest przedstawienie informacji o planowanych naborach i instrumentach finansowych, z których mieszkańcy powiatu leskiego będą mogli skorzystać w latach 2026-2027?

W latach 2026-2027 rolnicy z powiatu leskiego, podobnie jak w latach wcześniejszych, mogą korzystać z instrumentów wsparcia przewidzianych w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Oprócz interwencji wskazanych w pkt. 8 należą do nich m.in. płatności bezpośrednie (obejmujące podstawowe wsparcie dochodów, płatność redystrybucyjna, płatność dla młodych rolników, płatność dla małych gospodarstw, płatności związane z produkcją oraz ekoschematy), oraz środki realizowane w ramach II filaru WPR, tj.: płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne, płatności ekologiczne, płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (płatności ONW) oraz płatności leśno-zadrzewieniowe.

Płatności te stanowią szeroki wachlarz interwencji, z których rolnik może wybrać najbardziej odpowiadające profilowi produkcji w gospodarstwie. Część z nich to płatności roczne, inne wymagają podjęcia zobowiązania wieloletniego (np. płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne).

Ze względu na położenie geograficzne oraz specyficzne ukształtowanie terenu powiatu leskiego należy zwrócić uwagę na możliwość ubiegania się o wsparcie w ramach płatności ONW. Praktycznie całe terytorium tego powiatu (obejmujące gminy: Baligród, Cisna, Lesko, Olszanica oraz Solina) kwalifikuje się do wsparcia

udzielanego w ramach tej interwencji. Zgodnie z obowiązującą delimitacją (opracowaną we współpracy z IUNG-PIB w Puławach), na terenie powiatu występują dwa typy obszarów ONW: ONW typ górski oraz ONW typ specyficzny (strefa II – podgórski).

Wsparcie udzielane w ramach płatności ONW ma na celu wyrównanie utraconych dochodów oraz dodatkowych kosztów ponoszonych przez rolników prowadzących działalność rolniczą na terenach o trudnych warunkach gospodarowania, co sprzyja utrzymaniu rolniczego użytkowania gruntów oraz zapobiega ich porzuceniu w rejonie. Wsparcie ma charakter corocznej płatności powierzchniowej (do hektara UR). Jednocześnie system udzielanych płatności kładzie szczególny nacisk na wsparcie gospodarstw łączących produkcję roślinną z hodowlą zwierząt trawożernych (jak np. bydło, owce, kozy, koniowate):

- ONW typ górski:

Stawka podstawowa: 450 zł/ha/rok. Stawka z dodatkowym wsparciem za obsadę zwierząt: 829 zł/ha/rok – przysługuje rolnikom utrzymującym zwierzęta trawożerne na poziomie co najmniej 0,3 DJP/ha w stosunku do powierzchni wszystkich użytków rolnych w gospodarstwie.

- ONW typ specyficzny (strefa II – tzw. podgórski):

Stawka podstawowa: 264 zł/ha/rok. Stawka podwyższona dla obszarów podgórskich ze zwiększoną obsadą zwierząt: 676 zł/ha/rok – przyznawana na obszarach, na których co najmniej 50% powierzchni UR leży powyżej 350 m n.p.m., przy jednoczesnym spełnieniu progu obsady zwierząt trawożernych na poziomie 0,3 DJP.

Szczegółowe informacje dotyczące warunków przystąpienia do realizacji poszczególnych instrumentów wsparcia znajdują się na stronach Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo>.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jacek Czerniak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów